

Корейба Л. В., кандидат ветеринарних наук, доцент
Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна
e-mail: lyudkorFLK@gmail.com

МАСТИТ У КРОЛЕМАТОК: ПРИЧИНИ ПОШИРЕННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ КЛІНІЧНОГО ПРОЯВУ

Вступ. Фактори ризику навколишнього середовища, що сприяють зараженню молочних залоз у кролематок, можуть бути: механічними (травматичні пошкодження тканин молочних пакетів та сосків), термічними (потоки холодного повітря) з поєднанням підвищеної вологості та наявності бруду в гнізді і біологічними (основними збудниками маститу є *Staphylococcus aureus* у 67% і *Pasteurella multocida* в 21% випадків) [2, 3].

Економічні збитки від захворювання кролематок маститом складаються зі зниження фертильності і молочної продуктивності, а також зниження життєздатності новонароджених кроленят, вибракування та смертності внаслідок гострого перебігу захворювання [1, 3].

Клінічний мастит мікробної етіології може мати як гострий, так і хронічний перебіг. Гострий мастит може прогресувати до гангренозного некрозу, що в свою чергу часто призводить до септицемії та смерті [4, 5]

Мета дослідження полягала у вивченні причин поширення та ознак маститу у кролиць в умовах приватних господарств населення Дніпропетровської області.

Матеріал і методи дослідження. Дослідження проводились впродовж 2020-2023 р.р. в умовах приватного підприємства з вирощування кролів каліфорнійської породи, в якому використовували кліткове утримання тварин без кондиціонування з додержанням всіх зоогігієничних вимог.

Діагностика маститу у кролематок включала збір анамнезу, загальне дослідження та спостереження за поведінкою тварин. Клінічні дослідження проводили у відповідності до загально прийнятих методів: загальний клінічний огляд (фото 1), пальпація і термометрія.

Клінічний мастит виявляли та діагностували шляхом пальпації внутрішньомолочних набряків, ущільнень, абсцесів або проникаючих поранень тканин молочної залози.

Фото 1 – Ознаки маститу у кролематки

Результати дослідження. Отримані нами результати досліджень свідчать про те, що запальні процеси в молочній залозі у кролиць в більшій мірі розвивались після родів внаслідок травмування тканин сосків краями гніздових будиночків та кроленятами під час ссання, а також від потоку холодного повітря в зимово-весняний період утримання.

Аналізуючи дані щодо розповсюдження маститу у кролематок за віком, можна відзначити тенденцію до збільшення захворюваності із віком, навіть незважаючи на те, що перехворілі самки були відбраковані після першого окоту.

Хворі маститом кролематки стають пригніченими і байдужими до кроленят, відмовляються від корму та відчувають постійну спрагу. При цьому у них підвищується загальна температура, дихання стає частим й напруженим; молочні пакети стають червоними, гарячими, опухають, соски збільшуються у розмірах. Пальпацією молочної залози відмічається ущільнення тканин і болючість. При натисканні пальцем на вражені тканини молочної залози із сосків виділяється густе молоко (фото 2).

Фото 2 – Виділення густого молока із соска хворої частки молочної залози кролематки

З часом молоко стає рідким. Незабаром молочна рідина набуває вигляду сирно-кефірної маси в якій проявляються домішки гною та крові. Пізніше у деяких кролематок мастит ускладнювався абсцесом. Горбки з патологічним ексудатом навколо сосків вражених пакетів збільшуються до 2 см і більше й прориваються з витіканням зеленувато-кров'яним гноем (фото 3). З часом, шкірні покриви навколо соска темніють набуваючи синього кольору.

Фото 3 – Ознаки абсцесу молочної залози у кролематки

Висновок. В умовах приватного підприємства з вирощування кролів каліфорнійської породи міста Дніпро захворювання маститом спостерігається у 5% кролематок й переважно в перші дні або тижні після родів внаслідок травматизму та переохолодження.

Мастит – це запалення тканин молочних залоз, що має гострий або хронічний перебіг й характеризується у кролематок слабкістю, апатією, відсутністю апетиту, спрагою, підвищенням загальної температури та температури запалених ділянок молочної залози, ущільненням, нерівномірним набуханням тканин молочних залоз і виділенням патологічного ексудату із сосків.

Література

1. Rosell J.M., de la Fuente L.F. Infertility of female rabbits on commercial units. In: Qin Y., editor. Proceedings of the 11th World Rabbit Congress; Qingdao, China. 15–18 June 2016; 2016. [(accessed on 19 April 2018)]. pp. 225–228.
2. Rosell J.M., de la Fuente L.F., García Ximénez F., Gracia E., Baselga R. Enfermedades de la reproducción: Conejas. In: Rosell J.M., editor. *Enfermedades del Conejo*. Volume II. Mundi-Prensa Libros S.A.; Madrid, Spain: 2000. pp. 71–122.
3. Segura P., Martínez J., Peris B., Selva L., Viana D., Penadés J.R., Corpa J.M. Staphylococcal infections in rabbit does on two industrial farms. *Vet. Rec.* 2007;160:869–873. doi: 10.1136/vr.160.25.869.
4. Lund E.E. Common Diseases of Domestic Rabbits. USDA & Oregon State College Extension Service, Corvallis, OR, USA, Extension Circular 534. [(accessed on 15 April 2018)];1949 :8.
5. Miller M.A., Zachary J.F. Mechanisms and morphology of cellular injury, adaptation, and death. In: Zachary J.F., editor. *Pathologic Basis of Veterinary Disease*. 6th ed. Elsevier; St Louis, MO, USA: 2017. pp. 2–43. Chapter 1.

УДК 619: 636.7: 616.4-07 / .08: 612.398.12

Костів А. А., здобувач вищої освіти ступеня магістр

Землянський А. О., кандидат ветеринарних наук

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ, Україна

e-mail: azemlianskyi@nubip.edu.ua

ДОСЛІДЖЕННЯ КЛІНІЧНИХ СИМПТОМІВ ТА ЛАБОРАТОРНИХ ПОКАЗНИКІВ ЗА ПАНКРЕАТИТУ В СОБАК

Вступ. *Панкреатит* – запалення підшлункової залози, основними функціями якої є вироблення ферментів, які приймають участь у травленні та гормону інсуліну. За результатами досліджень В. Салупере (1988) та його інтерпретації, панкреатит не є запаленням у загальноприйнятому розумінні цього терміну, панкреатит - захворювання, що виникає під дією низки факторів та виражається активацією ферментів у паренхімі підшлункової залози та її протоках з наступним автолізом тканини органу [1,5].

Підшлункова залоза - це ендокринний орган, який виробляє ферменти трипсин, ліпазу та амілазу, що забезпечують перетравлення жирів та вуглеводів. Собака — хижак, до одомашнення він харчувався в основному сирим м'ясом, тому його підшлункова залоза генетично налаштована на вироблення великої кількості ферментів. Наразі більшість собак харчуються різними сухими кормами, кашами та термічно обробленим м'ясом, ферментів для їх перетравлення потрібно менше, і кількість ензимів, що виробляються секреторним органом, в організмі тварини повністю не використовуються. У деяких випадках ці зайві ферменти починають руйнувати саму залозу, викликаючи некроз її тканини. У більшості випадків панкреатит виникає у собак у віці від середнього до похилого віку (зазвичай більше 5 років), але в цілому може діагностуватися у тварин від молодих (кілька місяців) до особин старше 15 років. Більшість випадків панкреатиту у собак є ідіопатичними, хоча такі